

Майно, що дісталось в спадщину від батьків, Святитель Петро використовував на справу Божу: освіту, будівництво храмів і монастирів, видання книжок, допомогу нужденним. Святитель Петро докладав чимало зусиль до об'єднання Східної і Західної Церкви на ґрунті віровчення єдиної, Святої Соборної і Апостольської Церкви.

Сучасники Святителя Петра Могили порівнювали його з трудами і подвигами св.Василія Великого, архієпископа Кессарії-Кападокійського.

Сьогодні православ'є в Україні переживає подібне становище, яке було за часи святителя Петра Могили. Наші вороженьки розділили українське православ'є на частини, щоб володіти ним за римським прислів'ям "Розділяй і володій". А Україні потрібна Єдина Православна Церква, відокремлена від церкви Московської. Незважаючи на всі складності релігійного життя, в Україні буде Єдина Українська Православна Церква, в якій є місце для всіх націй, що живуть у нашій державі. Є українська держава, буде і єдина Українська Православна Церква!

Бог молитвами святителя Київського Петра Могили і всіх українських святих нехай благословить Україну і її святу Православну Церкву.

12 грудня 1996 р. Митрополита Київського Петра Могилу було приєднано до лику святих для церковного шанування і занесення його ім'я в православний церковний календар.

Мещанінов О.П.,

канд. техн. наук,

І-й проректор МФ НаУКМА

ДО ПРОБЛЕМИ СТВОРЕННЯ ВИВАЖЕНОЇ КОНЦЕПЦІЇ КОМПЛЕКСНОГО РОЗВИТКУ

Усі ми радіємо першим ознакам відновлення, визнання цінності інтелекту. Сьогоденною потребою стали творчий розум, організованість, відповідальність, вміння висунути конструктивні пропозиції та реалізувати їх. Тобто підвищується попит на професіоналів на всіх рівнях державного механізму та в приватних структурах.

Наш інтелектуальний потенціал та багата духовність дозволять створити національний університет Українського Причорномор'я, який став би справжнім науково-освітнім та культурним осередком. Процес створення - довготривалий, який не може бути одноразовим адміністративним заходом, що потребує значних фінансових та інтелектуальних витрат, чіткої послідовності, організації. Це зміна, що має відбуватися поступово, виходити з переконання багатьох людей, тобто показувати доцільність її впровадження через задоволення фінансових, соціальних та особистих інтересів.

Дороговказом має слугувати наш національний досвід, зокрема, практика організаційного устрою Києво-Могилянської академії. Філософська концепція Петра Могили - органічне поєднання наукового і навчального закладу - дозволила свого часу за короткий термін піднести нову освітянську коліску на передові європейські позиції. Завдяки цій геніальній ідеї було

створено потужне творче середовище. Поєднання наукової мудрості, досвіду із завзяттям, допитливістю, енергією молоді синтезувало якусь продуктивну ауру, яка годувала і водночас сама жила усім передовим, прогресивним, гуманістичним.

Саме така організація дозволила сучасним університетським професорам отримати більше як 80% Нобелівської премії (Nobel Prize Winners. New York, 1987. Nobel Prize Supplement 1987-1991. New York, 1992).

Ця ідея природно відповідає основному принципу В. Гумбольда щодо побудови класичного університету - коли навчання органічно поєднується з науковими дослідженнями.

Сучасне вираження університету пов'язане з урозумінням його як вищого навчального закладу, що дає універсальні знання, сукупність знань. Це значно гнучка, демократична, багатоступенева система, що розв'язує в комплексі навчально-освітні та соціально-економічні проблеми як окремої людини, так і в країні в цілому, має на меті задоволення будь-яких освітніх потреб громадян: культурно-просвітницьких або професійних. Тобто, як обґрунтовували ще Арістотель, Платон, Сенека, мета освіти - це навчання та виховання вільної людини.

Зараз відбувається перехід від індустріального до інформаційного суспільства, коли підвищується роль вищої школи у формуванні економічного та інтелектуального потенціалу розвинутих країн і ця сфера починає розглядатися як пріоритетна в інвестиційній політиці держави та підприємницьких структур. Накреслюється необхідність у кількості важливих політичних розв'язань цих проблем в сенсі того, що ці рішення щодо політики, освіти є тим, до чого суспільство прагне або чим воно буде, рівень його можливостей у досягненні цього бачення і рівень зусиль, що воно докладає для досягнення своєї мети.

Але мету та ресурси треба збалансувати.

Потрібно визначитися з бюджетними джерелами фінансування: що й куди має йти з державного, що з місцевих та галузевих бюджетів.

Потрібно визначитися з об'єктами фінансування: фінансуватимуться навчальні заклади та підготовка необхідної кількості фахівців визначеної якості, тобто проект підготовки спеціалістів, застосований у регіональному, галузевому та прямому замовленнях.

Демократичний університет повинен вважатися святим місцем, який водночас є й науковим і культурним осередком, де мають вести не тільки професійну підготовку, але й розвивати інтелектуальні та моральні якості студентів. Для цього застосовується діалоговий режим навчання та масове залучення студентів до творчої праці, де підготовка кваліфікованих спеціалістів неможлива без постійного творчого пошуку, аналізу та впровадження передових технологій, відхід від суто репродуктивного способу навчання.

Демократична освітня система спрямована на врахування неповторної індивідуальності учасників навчально-виховного процесу, з їхніми ціннісними орієнтаціями. Саме внаслідок взаємодії учасників навчального процесу та їх фізичних, інтелектуальних, соціальних та духовних особистостей, відбувається формування творчої особистості, здатної діяти у новому суспільстві.

Навчальний процес у вузі повинен мати зворотній зв'язок зі студентами, щоб визначити рівень задоволеності змістом і формою навчання.

Особисті соціальні сподівання на реалізацію своїх життєвих планів повинні враховуватися, підтримуватися їх реалізація, внаслідок всього цього вони і будуть досягатися.

Проблема тим складніша, чим більша кількість інтелектуально обдарованих людей сьогодні хоче назавжди покинути свою батьківщину і виїхати для постійного проживання на Захід, одержати добру освіту з тим, щоб згодом повною мірою реалізувати себе за кордоном.

Традиційне «виховання» необхідно замінити на «самовибір» і «самовиховання», створивши для цього у вузі необхідні соціально-психологічні і педагогічні умови діяльності студента і викладача. Надання студентові можливостей вибору конкретних форм навчання, а також викладача, дозволяють досягти індивідуальної ефективності в освіті, запоруки спільної.

Освітня концепція націлена на всебічне врахування сучасних потреб і інтересів молодого покоління, його надій на майбутнє, задоволення умовами, можливістю застосування власних здібностей і отриманих знань на формування у студента зрілої мотивації свого професійного і особистого майбутнього, мотивації патріотизму та соціальної відповідальності. Тобто в підвалини цілісної освітньої концепції НаУКМА закладено принципи вільного творчого навчання, що дає можливість для студента приймати самостійні рішення у формуванні свого навчального плану, свого майбутнього.

Основними принципами організації сучасної освіти є науковість, гуманізм, демократизм, поступовість та безперервність, які спрямовані на удосконалення самої людини.

Науковість є стійкою традицією класичного університету. Доцільне створення широкої мережі наукових структур. При цьому ефективною формою є об'єднання зусиль сучасних демократичних структур: банків, фірм, страхових установ та ін. з можливостями університету. Залучення практичних працівників з сучасним досвідом до розбудови мережі сумісних кафедр, лабораторій та інших інституцій на додаткових площах мережі колишніх дитячих садків дозволить досягти комплексного рішення.

Пріоритетним напрямком наукової діяльності є пошук, розвиток та удосконалення форм та методів навчання, сучасних технологій та планів. Потрібні для всіх рівнів підготовки освітньо-професійні програми (ОПП), освітньо-наукові програми (ОНП) та освітньо-культурні програми (ОКП) при дотриманні принципу єдності системи. Цьому і відповідає концепція побудови багатоступеневої освіти на базі університету як багатопрофільного підприємства рівноправної галузі національної економіки.

Багатоступенева система вирішує важливу справу регіональної підготовки фахівців, сприяючи тим самим розв'язанню багатьох соціальних питань. Гнучка, динамічна, ступенева система підготовки професіоналів найповніше задовольнить потреби особистості в процесі самовдосконалення. Концепція ідеї безперервного навчання ґрунтується на народній мудрості: «вік живи - вік учись».

Заплановане створення науково-культурного комплексу, до якого увійдуть театри, телестудії, музеї, науково-дослідні інститути, бібліотеки, школи, ліцеї, гімназії, банки і таке інше, де використовуються найновіші технічні досягнення, відроджується національна культура, створюються умови для постійної, ритмічної роботи спудеїв, підтримується необмежена допитливість своїх членів. Зміст комплексу складається за принципом добровільної і

позитивної участі, а освіта виступає як складова частина культури, де впроваджується концепція формування та підтримки національної єдності.

Комплекс має свій світовий аналог - мережа коледжів при Кембриджському університеті.

Акцент робиться на розвиток індивідуальності, формування вміння міркувати, аналізувати, дискутувати, виховання творчої особистості, бо навчання перетворюється з стандартизованого процесу, в центрі якого знаходиться фактичне знання, у розвиток нахилів, виявлення індивідуальних рис спудеїв.

Актуалізується проблема формування духовно-самостійної, творчо-активної, компетентної особистості, вільного громадянина нашої держави, відповідаючого гуманістичним та демократичним принципам. Але не все можна поліпшити, розширюючи демократію.

Проблема освіти є віддзеркаленням внутрішніх проблем держави. Але держава самоусувається від забезпечення ефективної реалізації принципів соціальної справедливості у сфері вищої освіти. Тому активно впроваджується концепція рівних можливостей.

Диференційованою є плата за тестування при вступі до університету. Тобто, ті з абітурієнтів, хто має середній бал нижче 4,5, сплачує 50 гривень, а хто вище - тільки 30 гривень. Аналогічно ті з абітурієнтів, хто набрав досить балів при вступному тестуванні сплачує лише 200 у.о., як студент за додаткові навчальні послуги, а ті з абітурієнтів, хто не набрав досить балів, сплачує 300 або 400 у.о. як студент резерву, інші сплачують 4000 у.о. як вільний слухач.

Планується використовувати різноманітні літні майстер-класи, семінари. Проводять такі курси провідні фахівці і, незважаючи на їх короткочасність, рівень та ефективність занять досить високі.

Для забезпечення високої ефективності навчального процесу необхідне використання широкого кола найсучасніших аудіовізуальних та комп'ютерних систем, які дають можливість оперативного ознайомлення з новою інформацією. Можливо, що мережа Internet може ефективно слугувати тому, що люди будуть сприймати нову технологію як магію. Магія - це особлива сила, щось надприродне, чому людина готова підкоритися.

Планується також модульна система навчання, яка визнана ефективною технологією підготовки спеціалістів.

Молоді люди уявляють собі НаУКМА, як щось зовсім ідеальне, романтичне і феєричне, тому на першому курсі для багатьох виникають проблеми, пов'язані з різними методами та формами навчання у школах та університеті.

З метою зменшення навантаження на першокурсників планується на підготовчих курсах цикли платних занять, які ведуть викладачі університету, наприклад, з основ програмування та обчислювальної техніки за програмами університету. Ці першокурсники при вступі вже склали 1-2 предмети з навчального плану першого курсу, що зменшить загальне навантаження.

Також є підстави щодо організації відділу реєстрації, який надсилав би батькам студентів перших курсів відомості про їх академічну успішність, як, наприклад, в США.

Робоча сила студента - це товар, який відповідно має споживчу вартість. Безробіття або неадекватна робота завдає тим більшого психологічного удару, чим освіченішою є людина. Найбільші труднощі у пошуках відповідної

праці мають особи зі зниженими комунікативними якостями, тому потрібна зміна самої атмосфери студентського середовища, його можливостей, поглядів, прагнень. Потрібний пошук разом зі студентами та введення нових технологій навчання, деуніфікація, індивідуалізація навчання, інформатизація та опора на самостійну роботу, екологізація вищої освіти, пристосування у своєму розвитку до гармонії природи.

Одним з сучасних напрямків розвитку екології є соціологія, яка вивчає закономірності взаємодії суспільства та природи і розробляє наукові принципи гармонізації цієї взаємодії.

Щодо проблеми кадрового менеджменту. Проводиться щорічна атестація викладачів. Серед регулюючих мотивів діяльності найважливіший - прагнення привернути доброзичливу увагу до себе з боку колег і керівників, а особливо - зберегти довіру і престиж у їх очах. Другий за вагою регулюючий мотив пов'язаний із стимулюючим ефектом творчої атмосфери у педагогічному колективі.

Щодо проблеми управління. Відсутність чіткої структурної функції органів управління та їх підрозділів має наслідком невідповідність складу органів управління їх структурі, що і є найважливішою причиною недостатньої ефективності функціонування.

Майбутнє знань - за великим потоком інформації. Сучасний спеціаліст зобов'язаний професійно володіти всіма видами передачі інформації: усною, друкованою, електронною, образотворчою. Тому в університеті впроваджується три мови: національна, міжнародна та комп'ютерна. Тільки всі вони разом сприяють розширенню комунікаційних можливостей кожної людини.

Університетом також впроваджується концепція навчання самоосвіти, розуміння відносності власного знання у культурно-історичному процесі, проблемність, динамічність та соціологічність, тобто принципові моменти сучасної освіти.

Кожен університет мусить мати своє особисте обличчя, стиль, характерну рису свого регіону. Мріємо щодо вільного творчого колективу особистостей. Щодо функцій, то функція була, і буде одна - готувати висококваліфікованих професіоналів, чиї дипломи і знання визнавалися б в усьому світі.

Драгомиров В.В.,
канд. техн. наук,
проректор з навчальної роботи МФ НаУКМА

ХТО ТАКІ МОГИЛЯНЦІ ТА ЧОГО ВОНИ ХОЧУТЬ?

Деякі педагогічні роздуми

Освіта є відбитком будь-якого суспільства. Хвороби останнього генетично переходять на освіту. Внутрішня впевненість, що Україна одужає, застосовуючи терапевтичні засоби лікування (без хірургії), хоча і гріє, але не знімає занепокоєння, тим більше, що приводів для хвилювань достатньо.

Необхідно відзначити, що держава зараз не в змозі "прогодувати" повністю всю освіту. В цій ситуації особливу роль повинні відігравати